

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Методологія і організація наукових досліджень»

на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Готельно-ресторанна справа»
Спеціальність	241 Готельно-ресторанна справа
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
 науковий ступінь і вчене звання,
 посада

Капліна Тетяна Вікторівна
 д.т.н., професор
 професор кафедри готельно-ресторанної та курортної
 справи

Контактний телефон	+380-66-732-65-48
Електронна адреса	zardenzar@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.grks.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою навчальної дисципліни є здобуття майбутніми спеціалістами глибоких знань із методології і методики проведення наукових досліджень, вибору напряму та теми наукового дослідження, організації науково-дослідної роботи для подальшого застосування її результатів у практичній діяльності підприємств готельного і ресторанного господарства.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції 16 год., практичні заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
Форми та методи навчання	Форми: Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота, тренінги поза розкладом (методи: інфографіка, сторітелінг, побудова моделей).
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; презентації та їх обговорення; тестування; поточні модульні роботи Підсумковий контроль: екзамен (Е)
Базові знання	Загальнонаукових, спеціалізованих методів дослідження для вирішення професійних завдань
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
РН 6. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані, систематизувати й упорядковувати інформацію для вирішення комплексних задач професійної діяльності.	ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 3. Здатність до аналізу, оцінки, синтезу, генерування нових ідей.
РН 07. Досліджувати моделі розвитку міжнародних та національних готельних і ресторанних мереж (корпорацій).	ЗК 4. Здатність працювати в команді. ЗК 5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
РН 08. Досліджувати моделі розвитку міжнародних та національних готельних і ресторанних мереж (корпорацій).	ЗК 6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 9. Здатність обгрунтувати власне наукове дослідження, визначити наукову новизну, описати теоретичне та практичне значення. Уміння кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень у наукових статтях та тезах, опублікованих як у вітчизняних так міжнародних фахових виданнях.
РН 9. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання задач управління основними та допоміжними бізнес-процесами суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.	СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій, використовувати міждисциплінарні дослідження аналізу стану розвитку глобальних та локальних ринків готельних та ресторанних послуг для розв'язання складних задач розвитку готельного і ресторанного бізнесу.
РН 12. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	Модуль 1. Організація наукових досліджень	
Тема 1. Історія становлення і розвитку науки	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити основні поняття, об'єкт і предмет дослідження. 2. Ознайомитися з історією розвитку науки у цілому, в університеті, випусковій кафедрі. 3. Заповнити таблицю інформацією про розвиток науки в античні часи 4. Визначити основні критерії розвитку науки у стародавні часи і сучасний період. Матеріал викласти у вигляді таблиці.
Тема 2. Наука як система знань дослідження	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити основний понятійний апарат до теми. 2. Ознайомитися з розділами наукознавства, визначити їх особливості. 3. Визначити мету, функції і значення класифікації наук. 4. Навести приклади фундаментальних, прикладних, природничих та соціально-філософських наук.
Тема 3. Організація науково-дослідної роботи в Україні і Полтавському регіоні	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте пріоритетні напрями державної підтримки у сфері наукового, технічного розвитку та виробництва. 2. Інноваційна діяльність (сутність, правова база). 3. Фінансування науки, її пріоритетні напрями в Україні, регіоні. 4. Основні заходи подальшого розвитку науково-дослідної діяльності. <p>ПРАКТИЧНЕ: Оформити у вигляді таблиць і схем наступні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аспірантура, докторантура як основна форма підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні. 2. Науково-дослідна робота студентів на прикладі ПУЕТ. 3. Роль випускових кафедр в організації НДРС. 4. Форми НДРС у межах навчального процесу та поза ним.
Тема 4. Основи методології науково-дослідної діяльності.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	<p><i>Завдання 1:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити сутність сервісного процесу, обраного для дослідження 2. Місце і значення даного процесу у готельному і ресторанному господарстві 3. Визначення вхідних і вихідних параметрів процесу <p>Етапи виконання дослідження</p> <p><i>Завдання 2</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити прийоми нейтралізації додаткових факторів 2. Класифікація помилок. 3. Визначення абсолютної і відносної помилок 4. Методика проведення експерименту
Тема 5. Основні методи наукових досліджень та їх характеристика	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	<p><i>Завдання 1</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Застосовуючи один або декілька методів наукових досліджень провести аналіз розвитку готелів та аналогічних засобів розміщення регіонів України у 2019...2023 рр. (за вибором ЗдВО). 2. Проаналізувати динаміку розвитку мережі закладів ресторанного господарства Полтавського регіону у 2019...2023 рр., використовуючи один із методів наукових досліджень, обґрунтувати його.
Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 2. Ефективність наукового дослідження		

Тема 6. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	1. Методи визначення економічної ефективності досліджуваної проблеми (оформити у вигляді таблиці). 2. Представити класифікацію наукових досліджень у вигляді графічного зображення (схеми). 3. Визначення соціального ефекту наукових досліджень.
Тема 7. Методика підготовки оформлення курсових, кваліфікаційних робіт	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	1. За завданням викладача скласти план курсової роботи. 2. Скласти план кваліфікаційної роботи. 3. Описати процедуру захисту кваліфікаційної роботи.
Тема 8. Інформаційне забезпечення наукової роботи	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	1. Скласти наукову доповідь за завданням викладача. 2. Написати наукову новизну, практичну значущість за обраним напрямом дослідження. 3. Написати реферат до кваліфікаційної роботи.
Тема 9. Оформлення наукової роботи і передача інформації	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	1. Загальні вимоги до авторського рукопису (ДСТУ та ін.). 2. Мова наукової роботи. 3. Одиниці вимірювань та розмірностей. 4. Порядок оформлення заявки на винахід.
Тема 10. Організація роботи наукового колективу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	1. Оформити у вигляді таблиці графік і план роботи науковця. 2. Зобразити у вигляді графічного об'єкта етичні норми і правила поведінки науковця. 3. Оформити у таблицю понятійний апарат «академічна доброчесність».

Інформаційні джерела

1. Анатолій Петренко, Станіслав Забара. Основи наукової діяльності. Навчальний посібник. К.: Університет «Україна», 2018. 222 с.
2. Губа, Л. М., Басова Ю.О. Основи наукових досліджень : навч. посібник Полтава : ПУЕТ, 2012. 167 с.: локальна мережа ПУЕТ
3. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с.
4. Данильян О. Г., Дзьобань О.П. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків : Право, 2019. 368 с.
5. Закон України Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково -технічну діяльність» від 6 квітня 2000 р. / Україна. Верховна Рада // Урядовий кур'єр. 17/05/2000. С.7-8.
6. Закон України Про податок на додану вартість від 3.04.1997 р. / Україна. Верховна Рада // Бухгалтерія. Право. Податки. Консультації. 2007. N30-31. С.76 –110.
7. Капліна Т.В. Методологія та організація наукових досліджень [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно- модульною системою організації навчального процесу / Т.В Капліна. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2012 . Спосіб доступу: локальна мережа ПУЕТ.
8. Капліна Т.В., Столярчук В.М. Основи наукових досліджень і технічної творчості. Полтава: ФОП Смірнов, 2017. 240 с. Посібник з грифом Вченої ради ПУЕТ.
9. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
10. Корбутяк В.І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Навчальний посібник. Рівне: НУВГП. 2010. 176 с.
11. Микола Євтушенко, Меланія Хижняк. Методологія та організація наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 350 с.
12. Крушельницька, О.В. Методологія та організація наукових досліджень : Навч. посібник. К. : Кондор, 2006. 206 с. На укр.

13. Капліна Т.В., Капліна А.С. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», освітніх програм «Готельно-ресторанна справа», «Курортна справа».Полтава, 2017.98 с.
14. Нечаєв В.П., Берідзе Т.М, Кононенко В. В. Теорія планування експерименту : навч. посібник К. : Кондор, 2009. 232 с.
15. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посібник / за ред. Полтава : ПУЕТ, 2012. – 167 с.
16. Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково -технічну діяльність» : Закон від 22.09.2006 р. N 190-V / Україна. Верховна Рада // Урядовий кур'єр. – 18/10/2006.
17. Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково -технічну діяльність» : Закон від 08.09.2011 р. N 3714-VI / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України. 2012. № 15. С. 674 – 675.
18. Нечаєв В.П., Берідзе Т.М., Кононенко В. В. Теорія планування експерименту: навч. посібник К. : Кондор, 2009. 232 с.
19. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посібник / за ред. А.Є. Конверський. К. : Центр учб. л-ри, 2010. 352 с.
20. Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» : Закон від 22.09.2006 р. N 190-V / Україна. Верховна Рада // Урядовий кур'єр. 18/10/2006. С.12-14.
21. Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» : Закон від 08.09.2011 р. N 3714-VI / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України. 2012. № 15. С. 674–675.
22. Прокопенко, І. Ф., Ганін В.І. Методика і методологія економічного аналізу : навч. посібник К. : Центр учб. л-ри, 2008. 430 с.
23. Свідло, К. В., Лазарева Т.А., Методологія і організація наукових досліджень в харчовій галузі : підручник / К. В. Свідло, Т. А. , . Бачієва Л. О . Харків : Світ книг, 2013. 225 с.
24. Старіш, О.Г. Системологія : Підручник. К. : Центр навч. л-ри, 2005. 232 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів: мультимедійні презентації, програмний засіб «Open Test 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) та під час підсумкового контролю знань, дистанційний курс у системі дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu-1.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Положення про атестацію здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya_pro_atestaciyu_zvo.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Порядок допуску студентів до заліково-екзаменаційної сесії https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por_dopusku_zal-ekz_sesiyi-1.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом, але за об'єктивних причин (воєнний стан в Україні, хвороба, працевлаштування, стажування) можливе відвідування занять дистанційно з використанням платформи Moodle.

Порядок навчання студентів за індивідуальним графіком та вільне відвідування навчальних занять: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por_nadannya_studentu_vilne_vidvid.pdf

Політика щодо академічної доброчесності: під час роботи над матеріалом курсу не допустимо порушення академічної доброчесності. Сукупність етичних принципів і правил, якими мають користуватись здобувачі при опрацюванні дисципліни наведено у наступних науково-методичних матеріалах ПУЕТ:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf. Положення про

академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадкам академічного плагіату: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya->

[pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf)

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання та перезарахування кредитів ЄКТС при вступі до Полтавського університету економіки і торгівлі на другий (третій) курс з нормативним терміном навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya_pro_perezarah_credytiv.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про Правила вирішення конфліктних ситуацій у Полтавському університеті економіки і торгівлі <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyly-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacziy-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro_apel_pidsumkontr.pdf

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Положення про психологічну службу Полтавського університету економіки і торгівлі <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-psychologichnu-sluzhbu-puet.pdf>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ

<http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції

<https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці

«Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

Інклюзивність навчання: Положення про організацію інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-proorganizacziyu-inklyuzyvnoho-navchannya-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity.pdf>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна
Модуль 1 (теми 1 – 6. Відвідування занять (0,5 балів); захист домашнього завдання (0,5 балів); обговорення матеріалу практичних занять (0,5 балів); виконання навчальних завдань (4 бали); тестування (0,5 балів).	36
Модуль 2 (теми 7–10). Відвідування занять (0,5 балів); захист домашнього завдання (0,5 балів); обговорення матеріалу практичних занять (0,5 балів); виконання навчальних завдань (4 бали); тестування (0,5 балів).	24
Поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Навчальна	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
Науково-дослідна	Участь у наукових гуртках	10
	Участь у наукових студентських конференціях, університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни